

Høgskolen i Sør-Trøndelag  
Avdeling for helse- og sosialfag

til avdelingsstyret AHS  
avdelingsstyret ASP

fra Lars Nygård

Dato: 29.03.07  
A-møte: 18.04.07  
A-sak: 14 /07  
Dok.: 1  
Saksb.: Lars Nygård

---

**SAK: VIDEREUTVIKLING AV FELLES STUDIEPOENG (FSP) GJENNOM  
HELSEKSPERTER I TEAM (HiT)**

---

Rammeplanene for helse og sosialfagene ved AHS og ASP har en felles innholdsdel (30 studiepoeng) som omhandler felles kunnskapsgrunnlag for helse og sosialfagene og en skisse til tverrfaglig undervisning. De to avdelingene har fra 1999 organisert undervisningen av 12 studiepoeng av den felles innholdsdelen gjennom Felles studiepoeng (FSP). Også audiografutdanningen, som ikke har rammeplan, har deltatt i FSP.

Det er nå vedtatt at de to avdelingene, i tillegg til AMMT, har som mål å gjennomføre 7,5 studiepoeng av felles innholdsdel gjennom HiT fra og med studieåret 2008/2009, og det er satt i gang et planarbeid for å klarstille grunnlaget for tverrfaglig undervisning gjennom HiT. Foreliggende sak foreslår organisering av den tverrfaglig undervisningen der en forutsetter HiT implementert.

**Felles studiepoeng – en betinget suksess**

Siden de to avdelingene startet med FSP, må ordningen kunne karakteriseres som en betinget suksess.

Suksessen kan grunngis på følgende måte:

- HiST er en av de få høyskoler i landet som har lyktes i å realisere intensjonen om tverrfaglig undervisning der studenter fra ulike utdanninger deltar.
- NOKUT omtaler HiST på en positiv måte fordi en har realisert tverrfaglig undervisning gjennom FSP.
- Studenter som deltar i undervisningen gir til dels positive tilbakemeldinger, der evalueringer tilsier at læringsmålene for FSP oppnås på en tilfredsstillende måte.

Vi mener å kjenne årsakene til suksessen ved FSP, og kan i denne sammenhengen særlig peke på følgende to forhold:

- Studentene opplever det meningsfylt å arbeide tverrfaglig sammen med studenter fra andre grunnutdanninger med problemstillinger og spørsmål som krever tverrfaglig kompetanse.

- Organisering og gjennomføring har vært drevet fram og vedlikeholdt gjennom entusiasme og oppslutning fra enkelte ildsjeler blant ansatte.

Samtidig må suksessen kunne karakteriseres som betinget fordi:

- En har ikke lyktes å forankre ansvar for FSP i programmene som en ordinær arbeidsoppgave på lik linje med programmenes ansvar for egen grunnutdanning. Det har derfor vært knyttet betydelig intern støy til organiseringen av FSP.
- Studenter som deltar i undervisningen gir til dels negative tilbakemeldinger, der evalueringer tilsier at læringsmålene i liten grad oppnås. Vi ser eksempler på at studenter kan gjennomføre deler av FSP uten deltakelse og reell læring.
- Fra flere involverte hevdes det at organiseringa av FSP er (svært) kostnadskrevende, eller at kostnadene ikke står i forhold til grad av måloppnåelse av læringsmålene. Imidlertid vet vi ikke hva kostnadene ved FSP er fordi kostnadene aldri har vært evaluert.
- Den tverrfaglige undervisningen gjennom FSP har vært fordelt på alle 3 studieårene. Tverrfaglig undervisning i begynnelsen av studiet, før studentene har utviklet forståelse av og identitet knyttet til eget fag, gir liten mening.
- Da de to avdelingene startet FSP, var emnet Vitenskapsteori og metode en del av FSP. Dette emnet er underveis falt ut av FSP, der de ulike programmene i dag har ulik opplegg for dette emnet.

Vi mener å kjenne årsakene til de negative erfaringene som er knyttet til FSP, og vi vil i denne sammenhengen særlig peke på følgende grunnleggende forutsetninger for at FSP skal kunne videreføres i sin nåværende form:

- Vi må utrede kostnadene ved FSP, slik at tro og antakelser om kostnadene kan erstattes med viten.
- Det må gjennomføres en intern planprosess med det mål å etablere en intern administrativ enhet med et tydelig faglig ansvar og med myndighet til på tvers av avdelingene (programmene) å ivareta et tydelig organisatorisk ansvar.

### **Felles studiepoeng og Helseeksperter i team**

Det er nå lagt til grunn at deler av FSP skal organiseres gjennom HiT. I A-sak 04/06 er det orientert om bakgrunnen for HiT. Høgskolestyret har nå gitt klarsignal å gjennomføre en planprosess med det mål å klarstille grunnlaget for å gjennomføre HiT som obligatorisk tverrfaglig undervisning for studenter i 3. studieår tilsvarende 7,5 studiepoeng fra og med studieåret 2008/2009. I HS-sak 13/07 er det redegjort for organisering av og innhold i denne planprosessen.

Vedtaksprosessen fram til HiST sitt engasjement i HiT kan karakteriseres som litt tilfeldig i og med at HiST sin deltakelse springer ut fra ønsket om å samarbeide om tverrfaglig undervisning sammen med det medisinske fakultetet ved NTNU. HiST deltok i utprøving av HiT som forsøksordninger uten at den prinsipielle relasjonen mellom HiT og FSP var utredet eller vedtatt.

Vedtaksdokumentene da FSP ble igangsatt er lite spesifikk på hvordan de 12 studiepoengene skulle fordeles på de ulike emnene. Det er praksis som har utviklet en forståelse av fordelingen av de 12 studiepoengene på de 4 emnene i rammeplanenes felles innholdsdel etikk, stat og kommunalkunnskap, kommunikasjon, vitenskapsteori og metode (der det siste emnet etter hvert falt ut av FSP).

Men i vedtaksdokumentene da FSP ble vedtatt igangsatt, var det eksplisitt forutsatt at FSP skulle gjennomføres tilsvarende 12 studiepoeng. HiT planlegges med 7,5 studiepoeng fordelt på emnene etikk (3 studiepoeng), kommunikasjon (3 studiepoeng) og stat og kommunalkunnskap (1,5 studiepoeng). Det står da igjen ca 4,5 studiepoeng som i dag er organisert gjennom FSP.

Spørsmålet som avklares i dette saksframlegget er hvordan undervisningen for de resterende ca 4,5 studiepoengene skal organiseres.

En mulighet er å videreføre FSP gjennom et utvidet antall studiepoeng – det vil si at FSP videreføres i tillegg til HiT med tverrfaglig undervisning tilsvarende mer enn 4,5 studiepoeng. Dette alternativet anses som uaktuelt. Begrunnelsen er pedagogisk fordi det anses nødvendig at det også må være rom for fagspesifikk undervisning i de aktuelle emnene.

En annen mulighet er at de resterende ca 4,5 studiepoengene organiseres programvis. Dette betyr i så fall at den tverrfaglige undervisningen tilsvarende 7,5 studiepoeng videreføres gjennom HiT, og at tverrfaglig undervisning i tillegg til HiT ikke gjennomføres som felles opplegg for de to avdelingene. Det er dette som foreslås i foreliggende saksframlegg.

### **HiT en faglig utvikling og videreføring av FSP**

En grunnpremiss for alt planarbeidet i forbindelse med FSP og HiT har vært at den tverrfaglige undervisningen skal fortsette.

HiT må anses som en faglig utvikling og videreføring av FSP. Dette grunngis ut fra følgende forhold:

- Evalueringene fra pilotene hvor HiST delvis har deltatt i et samarbeid med NTNU og delvis har gjennomført i egen regi, viser at læringsmålene for den tverrfaglige undervisningen blir nådd. (Når det nå gjennomføres en planprosess for HiT, er det for å klarstille de økonomiske og praktiske forutsetningene for å gjennomføre HiT.)
- AMMT ønsker å delta med to av programmene i den tverrfaglige undervisningen. Hvis dette skal gjennomføres i FSP, må FSP reorganiseres. Dette ligger som en premiss for HiT.
- Det er et mål at tverrfaglig undervisning også kan gjennomføres i et samarbeid med tilgrensende utdanninger fra NTNU. Dette ligger som en planpremiss for HiT. FSP er avgrenset til to av HiST sine avdelinger.
- Undervisningspersonalet i HiT (landsbylederne) vil få opplæring i å lede prosessarbeid innen tverrfaglig samarbeid.
- Planprosessen skal føre fram til etablering av en intern enhet i HiST som har et tydelig ansvar for og myndighet til å organisere den tverrfaglige undervisningen i HiT for de tre avdelingene ved HiST. Hvis FSP skal videreføres må dette også gjøres for FSP.
- Den interne HiT-enheten vil få ansvar for kontinuerlig å arbeide fram problemstillinger fra samarbeidende enheter i praksisfeltet slik at HiT-landsbyene arbeider med reelle problemstillinger som er bestilt og ønsket utredet av praksisfeltet. Dette skjer delvis også i dag innen FSP, men da i hovedsak programvis. Skal den tverrfaglige undervisningen fortsette gjennom FSP, må dette samarbeidet med praksisfeltet styrkes.

HiT er altså en faglig utvikling og videreføring av tverrfaglig undervisning.

Den faglige utviklingen og videreføringen av den tverrfaglige undervisningen kan også skje gjennom FSP, forutsatt et faglig og organisatorisk planarbeid for FSP. Vår konklusjon er imidlertid at den tverrfaglige undervisningen videreutvikles innen rammene av HiT fordi

- HiST ikke har økonomiske, faglige og organisatoriske krefter til å satse på en videreutvikling både gjennom HiT og gjennom FSP
- HiT legger til rette for tverrfaglig undervisningsopplegg også sammen med tilgrensende undervisning ved NTNU (og eventuelt andre eksterne samarbeidspartnere).

### **Avsluttende spørsmål**

I det jeg viser til HS-sak 13/07 skal det utredes om navnet Helseeksperter i team er en egnet betegnelse når også eksempelvis sosialfagene skal delta i den tverrfaglige undervisningen.

Erfaringene med de landsbyene HiST har deltatt i eller gjennomført selv, viser at det er en fordel at 3.års-studentene som deltar i HiT i noen grad er faglig forberedt på de gruppeprosessene en vil møte i landsbyene. Det antas at det vil være en styrke for den samlede tverrfaglige undervisningen at HiST-studentene særlig gjennom undervisning i etikk og kommunikasjon i de første studieårene har et felles faglig grunnlag for det tverrfaglige arbeidet de skal gjennomføre gjennom HiT. Dette kan eksempelvis skje ved at HiST-studentene har et koordinert, felles pensum de to første studieårene. Vi foreslår at dette spørsmålet løftes inn som en oppgave som skal avklares i den planprosessen som er igangsatt for å implementere HiT.

### **En vesentlig svakhet ved forslaget**

Vi foreslår altså at den tverrfaglige undervisningen for 9 programmer fordelt på 3 avdelinger ved HiST skal gjennomføres gjennom HiT. Det gjennomføres en planprosess for å klarstille

- de økonomiske kostnadene ved å gjennomføre HiT
- de organisatoriske mulighetene for å gjennomføre HiT.

Det er med andre ord mulighet for at konklusjonen etter gjennomført planprosess er at HiT ikke kan gjennomføres på grunn av økonomiske og/eller praktisk-organisatoriske forhold. Hvis planprosessen eventuelt skulle komme ut med en slik konklusjon, har HiST en alvorlig utfordring ved å finne alternative måter for å gjennomføre den tverrfaglige undervisningen.

Å foreslå at den tverrfaglige undervisningen skal videreføres gjennom HiT uten at det er klarstilt med sikkerhet at HiT kan implementeres, er en vesentlig svakhet ved forslaget som nå legges fram for avdelingsstyrene.

### **Forslag til vedtak:**

- Tverrfaglig undervisning for 9 program fordelt på 3 avdelinger innen helse og sosialfagene gjennomføres gjennom HiT. Øvrig undervisning innen rammeplanenes felles innholdsdel organiseres avdelingsvis (programvis). Tverrfaglig undervisning gjennom FSP avvikles fra og med studieåret 2008/2009 (det vil si fra og med 2007-kullet).
- Sekretariatet for planarbeidet for HiT avklarer om det i de to første studieårene skal legges en koordinert og felles ramme for den avdelingsvise undervisningen innen emnene etikk og kommunikasjon som en felles faglig forberedelse for undervisningen studentene møter gjennom HiT.